

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n.o.

Detašované pracovisko bl. Sára Salkaházi v Rožňave

Autor: **Bc. Paula Zagibová**
Študijný program: **Sociálna práca**
Stupeň štúdia: **Magisterský (Mgr.)**

TÉMA UNIVERZITA TRETIEHO VEKU AKO NÁSTROJ PODPORY SOCIÁLNEJ PARTICIPÁCIE SENIOROV

ÚVOD

V kontexte starnutia populácie a rastúceho rizika sociálnej izolácie seniorov sa sociálna participácia stáva významným determinantom kvality života v starobe. (WHO, 2002) Aktívne zapojenie seniorov do spoločenských, vzdelávacích a komunitných aktivít prispieva k udržiavaniu psychickej pohody, sociálnych väzieb a pocitu zmysluplnosti. (Rowe Kahn, 1998, Krebs et al., 2018) Univerzita tretieho veku (U3V) predstavuje jednu z foriem celoživotného vzdelávania, ktorá okrem vzdelávacej funkcie plní aj dôležitú sociálnu a integračnú úlohu. (Novotný, 2015) Napriek rastúcej popularite U3V zostáva menej preskúmané, ako samotní seniori vnímajú jej prínos pre ich sociálnu participáciu, pocit spolupatričnosti a kvalitu medziľudských vzťahov. Výskumný problém sa zameriava na subjektívne skúsenosti študentov U3V a na mechanizmy, prostredníctvom ktorých U3V podporuje alebo limituje ich sociálne zapojenie v neskoršom veku.

Výskumný cieľ

Preskúmať ako štúdium na U3V podporuje sociálnu participáciu seniorov na základe osobných skúseností študentov.

Výskumná otázka

Ako študenti U3V vnímajú vplyv štúdia na svoje sociálne vzťahy a pocit spolupatričnosti?

Metódy

Výskumný dizajn

Kvalitatívny výskum, prístup zakotvanej teórie.

Participanti

Osem študentov univerzity tretieho veku rôzneho veku, pohlavia a študijného ročníka.

Zber údajov

- pološtruktúrovaný rozhovor

Analýza dát

- tematická analýza,
- transkripcia dát,
- otvorené kódovanie.

Výsledky a diskusia

Výskumná otázka	Hlavné kategórie	Podkategórie	Zhrnutie hlavných zistení
VO1: Vnímanie sociálnych vzťahov	Sociálne väzby	Typy vzťahov, interakcie	Vzťahy od povrchných po bližšie, prevažne počas výučby
VO2: Spolupatričnosť a inklúzia	Prežívanie spolupatričnosti	Atmosféra, prijatie	UTV ako inkluzívne a bezpečné prostredie
VO3: Podporné a bariérové faktory	Faktory vzťahov	Lektori, skupinky, doprava	Diskusie a lektori podporujú, čas a doprava brzdia
VO4: Osobný rozvoj	Psychická pohoda	Sebadôvera, zmysluplnosť	Positívny vplyv na pohodu a aktívne starnutie

Sociálne procesy

- vznik a obnova sociálnych vzťahov
- pravidelný sociálny kontakt
- pocit spolupatričnosti a prijatia

Vzdelávacie prostredie

- odborné prednášky
- diskusie a interakcia
- osobnosť lektorov

Podporné faktory

- pozitívna atmosféra
- bezpečné a inkluzívne prostredie
- spoločné zážitky

Bariéry

- zdravotné obmedzenia
- doprava a časová dostupnosť
- skupinkovanie študentov
- digitálne zručnosti

Výsledné efekty

- ✓ sociálna participácia
- ✓ psychická pohoda
- ✓ zníženie osamelosti
- ✓ aktívne starnutie

ZÁVER

Univerzita tretieho veku predstavuje významný priestor podpory sociálnej participácie seniorov. Výskum poukázal na jej pozitívny vplyv na sociálne vzťahy, psychickú pohodu a aktívne starnutie. Zároveň odhalil potrebu cielej podpory inklúzie a komunitného rozmeru štúdia. U3V má potenciál stať sa dôležitým partnerom sociálnej práce v oblasti práce so seniormi.

Zoznam použitej literatúry

Grafické spracovanie

PhDr. Marek Koltáš, PhD., MBA

HAVIGHURST, Robert J. Successful Aging. New York: Basic Books, 1961.

KREBS, Viera et al. Sociálna práca so seniormi. Bratislava: Veda, 2018.

NOVOTNÝ, Petr. Celoživotné vzdelávanie seniorov. Brno: Masarykova univerzita, 2015.

ROWE, John W. a KAHN, Robert L. Successful Aging. New York: Pantheon Books, 1998.

WORLD HEALTH ORGANIZATION. Active Ageing: A Policy Framework. Geneva: World Health Organization, 2002.